

Kaupunkikalusteohjeen sisältö

<https://kaupunkitilaohje.hel.fi/kortti/ohjeen-sisalto/>

Tästä kaikki alkoi

Helsingin kaupungin kalusteryhmä perustettiin vuonna 2006 kaupunkikalusteselvityksen jatkotoimenpiteenä kalusteasioiden hoitoa ja kehittämistä varten rakennusviraston katu- ja puisto-osastolla. Tällöin kaluste-ryhmän tehtäviksi määriteltiin mm. alueellisten kalusteiden tuoteperheiden täydentäminen, kalusteiden valinnan ja käytön ohjeiden ja tuotevaatimusten laatiminen sekä yleisperiaat-teista poikkeamisen ratkaiseminen kalusteasioissa. Kaupunkikalusteohje julkaistiin raporttimuotoisena 2010 ja liitettiin osaksi kaupungin julkaisusarjaa. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2010:8 / Katu- ja puisto-osasto / ISBN 978-952-223-656-2 / 2010. Kaupunkikalusteohje sisälsi raportti- ja tuotekorttiosiot. Raporttiosa käsittelee yleisesti ohjeen käyttöä ja Helsingin kaupunkikalusteiden suunnittelua, valintaa, tyyliä ja materiaaleja. Osa sisältää myös värien käytön periaatteet, kaupunkikalusteiden vakiovärikartan ja kalusteiden alueellisen käytön periaatteet. Tuotekorttiosa osa käsittää kaupunkikalusteiden tuote- ja ohjekortit kaupunkikalustemalliston kalusteista mallitiedot, kalusteiden käyttöalueet, materiaalit ja pintakäsittelyt sekä alueelliset väri vaihtoehdot. Ohjekortit sisältävät kaupunkikalusteiden materiaalien laatuvaatimukset ja materiaalkohtaiset ylläpidon ohjeet. Ohje on ensimmäinen laatuaan Suomessa. Kaupunkikalusteohje todettiin pian hyvin toimivaksi ja se vakiinnutti asemansa Helsingin kaupunkitilojen suunnittelussa. Ohjeistusta haluttiin laajentaa kattamaan koko julkinen kaupunkitila. Tästä sai alkunsa Kaupunkitilaohjeen laatiminen. Raporttimuotoon laadittu Kaupunkikalusteohje liitettiin osaksi sähköistä Kaupunkitilaohjetta 2020.

Ohjeen sisältö

Kaupunkikalusteohjeen avulla linjataan Helsinki-ilmeen mukainen, laadukas kalustemallisto. Nykyajan Helsingin kaupunkikalusteiden muotoilussa korostuvat toimivuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kalusteet ovat hillittyjä, selkeälinjaisia, vähistä elementeistä koostuvia, viimeistelyä ja rakenteeltaan vakuuttavia. Rakenneratkaisut ovat yksinkertaisia ja eleettömiä. Yksityiskohtien viimeistely ja materiaalien liittyminen toisiinsa on huoliteltua. Koristeellisuutta esiintyy vain historiallisissa kalusteissa. Kaupunkikalusteet ovat rakenteeltaan ja materiaaleiltaan vakuuttavia ja kestäviä ulkotilan kalusteita. Kalusteet ovat kokonaistaloudellisia, ekologisista ja pohjoiseen, merelliseen kaupunki-ilmastoon sopivia. Muodon ominaispiirteet yhdessä määriteltyjen materiaalien, pintakäsittelyjen ja värien kanssa luovat kalusteille yhtenäisen, tunnistettavan tyylin ja rakentavat osaltaan selkeää ja hallittua kaupunkikuvaa.

Ohjeen sisältöä ovat:

- Helsinki-ilmettä luovat kalusteiden piirteet
 - kaupunkikalusteiden muodot, materiaalit ja värien käyttö [linkki](#)
 - materiaalien laatu- ja huolto-ohjeet [linkki](#)
 - materiaalipaletti [linkki](#)
 - muotopaletti [linkki](#)
 - väripaletti [linkki](#)
- Helsingin kalustemallisto
- Malliston kalusteiden käyttö alueittain
- kalusteiden sijoittamisen ohjeet
- hiilijalanjälkilaskuri kalusteiden hankintaprosessin osana
- puitesopimuskalusteiden luettelot [linkki](#)

Ohjeen noudattaminen

Helsingin kalustemallisto alueellisine kaluste- ja värisuosituksineen muodostaa Helsingissä käytettävien kaupunkikalusteiden perusmalliston, jota noudattamalla pyritään kohti tunnis-tettavaa Helsinki-ilmettä ja yhtenäistä kaupunkikuvaa. Kaikilta kaupunkikalusteiden kanssa toimivilta tahoilta edellytetään ohjeen soveltamista omaan työhönsä.

Erikoiskohteissa voidaan käyttää myös muita kalusteita. Erikoiskohteita ovat esimerkiksi alueet, joille voidaan perustellusti valita alueen rakennushistoriallisen tyylin mukaiset kalus-temallit sekä sellaiset uudet rakennuskohteet, joissa kaupunkikuvallisista syistä halutaan käyttää muita kalustemalleja. Ohjeesta poikkeavat kalustevalinnat toimivat tällöin myös mahdollisten uusien kaupunkikalusteohjetta täydentävien kalustetyyppien, materiaalien ja pintakäsittelyjen kokeiluna. Erikoiskalusteiden ominaisuuksia koskevat kuitenkin samat esteettömyys- ja elinkaarikriteerit kuin kaupunkikalusteohjeen kalusteita.

Yleisperiaatteista poikkeamiset ratkaistaan yhteistyössä kalusteryhmän kanssa.

Kalustevalikoiman supistamiseen ja yhtenäistämiseen voidaan vaikuttaa myös ylläpidon keinoin. Ohjetta noudatetaan aina uusittaessa koko kohteen kalusteet. Myös kalusteiden osittaisen uusimisen tai täydentämisen yhteydessä harkitaan, olisiko syytä vaihtaa koko kohteen kalusteet ohjeen suositusten mukaisiksi. Kalusteiden, esimerkiksi istuimien, puut-teellinen esteettömyys on selkeä peruste kalusteiden korvaamiseksi ohjeen mukaisilla malleilla.

Ohjeen tuotemäärittelyjä käytetään kalusteiden puitesopimuksia ja kalusteiden hankintaa kilpailutettaessa sekä kalusteiden suorahankinnassa.

